

Prieskum stavu a činnosti technických knižníc a informačných stredísk v Slovenskej republike za rok 2005

PhDr. Ľubica Segešová

Po sedemnástykrát pre potreby štátnych štatistických zisťovaní Ministerstva kultúry Slovenskej republiky (MK SR) vykonalo CVTI SR zber a spracovanie štatistických údajov o technických knižniciach a informačných strediskách (ďalej len TK/IS) v Slovenskej republike za rok 2005. Z pôvodnej reprezentatívnej vzorky z roku 1989 predstavujúcej 336 TK/IS ostalo po prieskume za rok 2004 a ďalších hláseniach v priebehu roka 2005 už iba 146 TK/IS, čo je 43 %. Tým sa po prvýkrát vo svojej histórii počet sledovaných TK/IS dostal pod polovicu pôvodného počtu.

Prieskum bol urobený prostredníctvom Ročného výkazu o knižnici za rok 2005 – KULT (MK SR) 10 – 01 a dopĺňujúceho Ročného výkazu o činnosti TK/IS za rok 2005, pripraveného v CVTI SR. MK SR po druhýkrát pripravilo aj e-verziu KULT-u. Vyplnilo ju 31 z 39 hlásiacich fungujúcich TK/IS, teda 79 %, kým v roku 2004 pri prvej e-verzii len 61 %, čo svedčí, že tento typ špeciálnych knižníc chce a vie aj elektronicky komunikovať, ak má pre takúto komunikáciu vytvorené technické predpoklady.

Na štatistický prieskum za rok 2005 zareagovalo zo 146 celkom 68 TK/IS, z toho 2 po uzávierke, takže ich údaje už do sumáru nemohli byť započítané. To predstavuje 46,5 % celkovú odozvu, čo je o 1,8 % viac ako za rok 2004. Počet fungujúcich TK/IS, ktorých výkazy prišli do uzávierky, bol 39, t. j. 26,7 % zo 146, čo je pri zaokrúhlení na 27 % rovnaké ako za rok 2004. Zo 68 hlásiacich bolo aj 23 zrušených TK/IS, čo je 15,7 % zo 146 oslovených a 4 TK/IS zakonzervované, čo je z rovnakého počtu 2,7 %.

Počet zrušených TK/IS vzhľadom na oslovenú vzorku (146) medziročne narástol o 4,6 %.

TK/IS podnikov (firiem), ktoré oznámili svoje zrušenie (23):

1. Bevex – Banský výskum, spol. s r. o., Banská Bystrica (KBR; KF: 8 371 k. j.; TK bola v roku 2004 zakonzervovaná),
2. Drevina, k. p., Turany (MLVH SR; KF: neuvedený),
3. Hornonitrianske bane Prievidza, a. s., Baňa Cígel' (MH SR; KF: 1 745 k. j.),
4. Hornonitrianske bane Prievidza, a. s., Baňa Nováky, o. z. (MH SR; KF: 6 603 k. j.),
5. Hutný projekt Košice, a. s., Košice (KBR; KF: 32 668 k. j.),
6. Chemosvit, a. s., Svit (KBR; KF: 54 677 k. j.),
7. Chemza, a. s., Strážske (pôvodne Chemko, a. s.; MH SR; KF: 16 558 k. j.),
8. Matador, š. p., Bratislava (MP SR; KF: neuvedený),
9. Plastika, a. s., Nitra (KBR; KF: 8 195 k. j.; TK utlmila svoju činnosť už v roku 2002),
10. Pozemné stavby, š. p., Nitra (MH SR; KF: 6 034 k. j.),
11. PPS Detva Holding, a. s., Detva (MH SR; KF: 9 812 k. j.),
12. Slovak Telecom, a. s., Bratislava (MDPT SR; KF: 4 435 k. j. – centrálna TK zrušená – časť aktuálnych knižničných fondov delimitovaných na odborné pracoviská),
13. Slovenské elektrárne, a. s., Bratislava (MH SR; KF: 12 508 k. j.),
14. SPP, a. s., Bratislava (MH SR; KF: neuvedený),
15. Strojárne Piesok, a. s., Piesok (MH SR; KF: neuvedený),
16. Tatramat, a. s., Poprad (MH SR; KF: 15 800 k. j.),
17. Tatravagónka, a. s., Poprad (MH SR; KF: 26 984 k. j.),
18. Tesla Liptovský Hrádok, a. s., Liptovský Hrádok (MH SR; KF: 7 418 k. j.),
19. Ústav cestnej dopravy, Bratislava (MV SR; KF: neuvedený),
20. Vodohospodárska výstavba, š. p., Bratislava (MP SR; KF: 4 147 k. j.),

21. VZT – Vzduchotechnika, a. s. v konkurze, Nové Mesto nad Váhom (MH SR; KF: 14 772 k. j.),
22. WUSAM, a. s., Zvolen (MH SR; KF: 10 814 k. j.),
23. ZVL Žilina, a. s., Žilina (MH SR; KF: 9 800 k. j.).

TK/IS, pri ktorých je KF neuvedený, v priebehu rokov vôbec nespolupracovali, až napokon po sústavných ročných oslovovaniach konečne podali správu o svojom zrušení. Ale aj viaceré ďalšie z uvedených TK/IS boli zrušené už v predošlých rokoch (rok 2000 a vyššie), ale neoznámili to v roku zrušenia. Ak uvážime, že zo zvyšného počtu 123 TK/IS, čo je už len 36,6 % z pôvodnej vzorky (336 TK/IS), ktoré po prieskume zostali, tak z pohodlnosti neurobili možno ďalšie, môžeme podobné oneskorené hlásenia očakávať aj za rok 2006.

Spočítaním uvedených KF zistíme, že TK/IS prišli svojím zrušením o KF s počtom 196 664 k. j. Dôsledný počtár iste zistí, že do tohto počtu nebol započítaný rozsahom i obšahom nezanedbateľný KF Chemosvitu, a. s., vo Svite. Vedúca tohto strediska namiesto zaslania e-výkazu nás e-mailom upozornila, že ich firma je súkromná spoločnosť a ako taká nie je povinná vyplňať komplikované štatistiky, ktoré však absolútne nezohľadňujú dynamický vývoj súkromných spoločností v paxi. Niektoré zo zverejňovaných údajov podľa nej predstavujú ich konkurenčnú výhodu a slúžia strategickým zámerom ich spoločnosti, a preto musia zostať utajené. Na druhej strane, podľa pisateľky, jednej z iniciátoriek odborných stretnutí TK/IS v rámci odborných dvojročníkov Firemnej knižnice, štatistický výkaz MK SR nezohľadňuje vysoko sofistikované služby informačných stredísk, ktoré oni ponúkajú v znalostnej ekonomike. Ich znalostné stredisko, okrem uznania interných zákazníkov, získalo uznanie na mnohých medzinárodných fórach v Európe, Ázii i v USA a podľa týchto ocenení ako jeho vedúca vie, že idú správne. Na našom štatistickom zisťovaní však z dôvodu uvedeného participovať nemôže. V dôsledku toho sme museli toto znalostné stredisko najvyšších kvalít z evidencie vyradiť s označením “zrušené” – rozumej – pre potreby ďalších štatistických zisťovaní.

Vedenia firemných knižníc, ktoré uvádzali ich skutočné zrušenia, odôvodňovali svoje počínanie postupným znižovaním počtu pracovníkov firiem, snahou o aktualizáciu knižničných fondov, ktorých zvyšky po vyradení zastaralých knižničných jednotiek odovzdali do trvalého užívania odborným pracovníkom jednotlivých, sekcií, odborov, oddelení a pod., ako aj tým, že udržiavanie činnosti knižnice nie je prioritou firmy, alebo že po jej pretransformovaní na súkromnú výrobnú firmu sa stala technická knižnica nepotrebnou príťažou, ktorá neprodukuje, ale vytvára neproduktívne náklady. A keďže ekonomický tlak ich neproduktívne náklady núti obmedzovať, ostáva jediné východisko – TK/IS ako nepotrebnú príťaž zrušiť.

23 zrušených TK/IS predstavuje z celkovej odozvy 68 TK/IS až 33,8 %, čo je o 8,8 % viac ako za rok 2004, a aj veľkosť KF zrušených TK/IS nezanedbateľne stúpa. Kým v roku 2003 išlo “len” o 105 755 k. j., v roku 2004 “len” o 173 789 k. j., v roku 2005 ide už o 196 664 k. j.

Poznámka:

Názvy ministerstiev, pod ktoré zrušená knižnica patrila sú uvádzané v zátvorkách skratkami podľa ich označenia v rámci rokov, v ktorých bola urobená posledná aktualizácia činnosti TK/IS.

KF – knižničný fond,

k. j. – knižničná jednotka.

Zakonzervované TK/IS (4):

1. BEZ Transformátory, a. s., Bratislava,
2. Biotika, a. s., Slovenská Ľupča,
3. Ingeo - ighp, s. r. o., Žilina,
4. Technické sklo, a. s., Bratislava.

Za rok 2005 údaje vykazovali špeciálne TK/IS patriace pod nasledujúce rezorty:

1. **Knižnice bez rezortu (KBR): 7**
2. **Ministerstvo, dopravy, pôšt a telekomunikácií SR (MDPT SR): 3**
3. **Ministerstvo hospodárstva SR (MH SR): 20**
4. **Ministerstvo kultúry SR (MK SR): 1**
5. **Ministerstvo obrany SR (MO SR): 1**
6. **Ministerstvo životného prostredia SR (MŽP SR): 5**
7. **Úrad geodézie, kartografie a katastra SR (ÚGKK SR): 1**
8. **Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR (ÚNMS SR): 1**

S P O L U:

39 špeciálnych TK/IS

V 39 špeciálnych TK/IS v rámci všetkých rezortov funguje:

- 24 samostatných technických knižníc,
- 4 technické knižnice v rámci vyšších útvarov,
- 2 technické knižnice a informačné strediská v rámci vyššieho útvaru,
- 3 samostatné informačné strediská,
- 6 útvarov, ktoré sa označili ako "iné" (ani TK, ani IS).

K N I Ž N I Č N Ý F O N D

39 TK/IS vykázalo **knižničný fond 736 207 k. j.**, index **95**.

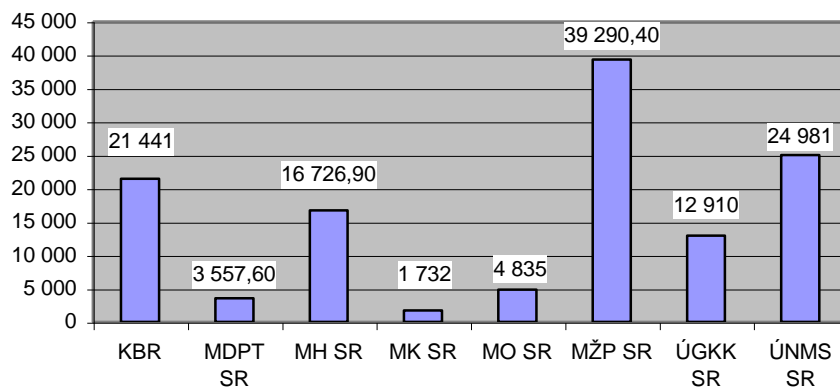
Knižničný fond tvorili:

- *knihy a zviazané periodiká* – **442 347 k. j. (60 % z celkového fondu)**, index **78**,
- *špeciálne dokumenty* – **293 860 k. j. (40 % z celkového fondu)**, index **130**,
z toho: - *audiovizuálne dokumenty* – **1 116 k. j. (0,15 % z celkového fondu)**, index **87**,
- *elektronické dokumenty* – **2 692 k. j. (0,4 % z celkového fondu)**, index **121**,
- *mikroformy* – **0 k. j. (0 % z celkového fondu)**, index **0**.

Priemerný knižničný fond bol oproti roku 2004 nižší o 973 k. j. V knižničných fondoch sa v priemere o 10 % znížil počet kníh a periodík a zároveň o 10 % vzrástol počet špeciálnych dokumentov. Z týchto najväčší podiel mali elektronické dokumenty, rovnako ako v roku 2004. Podľa tohto i minuloročného štatistického zisťovania vidno, že mikroformy sa v TK/IS vôbec nenachádzajú.

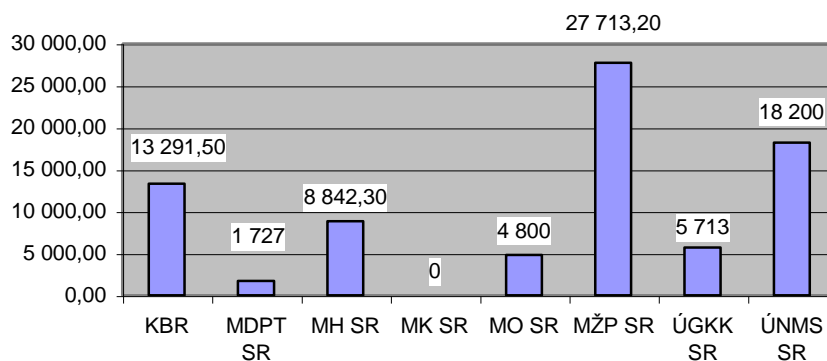
Knižničný fond – podľa rezortov

Priemer na 1 TK/IS

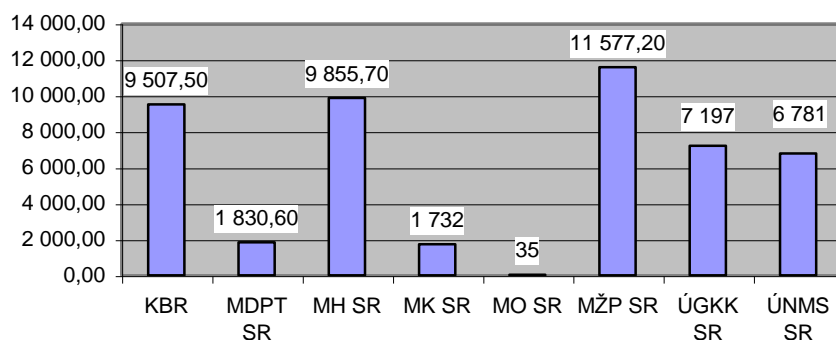
Knihy a zviazané periodiká – podľa rezortov

Priemer na 1 TK/IS

Špeciálne dokumenty – podľa rezortov

Priemer na 1 TK/IS

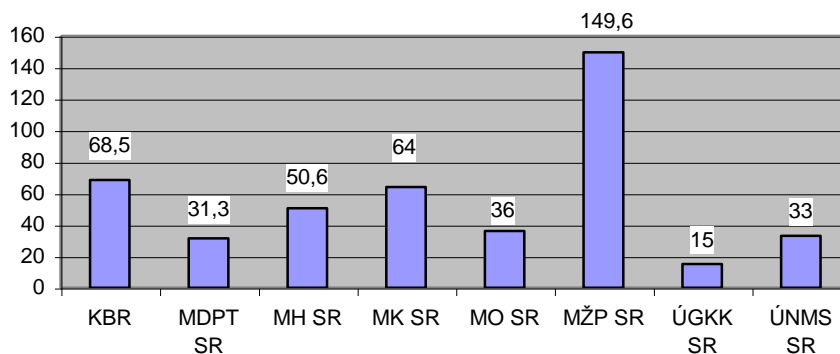
TK/IS odoberali v roku 2005 **2 262 titulov periodík**, index **98**,
z toho: - *domácich* – **1 101 titulov**, index **91**,
- *zahraničných* – **1 161 titulov**, index **106**.

Kým vo vzorke TK/IS z roku 2004 mal odber periodík oproti roku 2003 mierne vzostupnú úroveň, v roku 2005 naopak, mierne klesol, pričom ostal zachovaný obrat zaznamenaný po

prvýkrát v roku 2004, keď odber zahraničných periodík po prvýkrát prevýšil odber domácich periodík. Pravdepodobne to súviselo so vstupom našej republiky do Európskej únie a z neho plynúcou väčšou potrebou sledovania informácií obsiahnutých v zahraničných periodikách.

Tituly odoberaných periodík celkom – podľa rezortov

Priemer na 1 TK/IS

DOPLŇOVANIE KNIŽNIČNÝCH FONDOV

Ročný prírastok činil len 9 691 k. j., index 90,

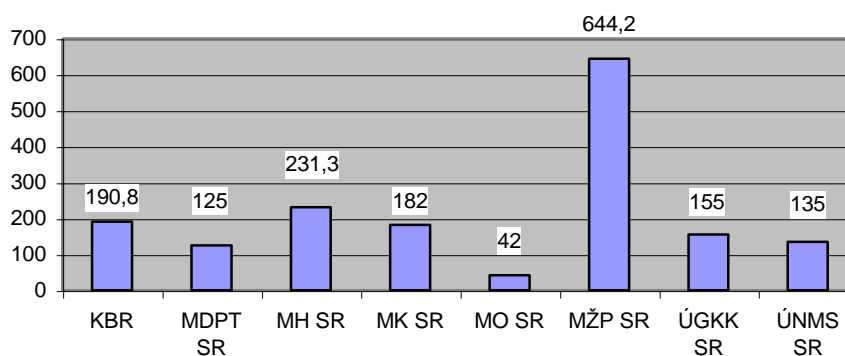
z toho: - *audiovizuálne dokumenty* – **87 k. j., index 100,**

- *elektronické dokumenty* – **721 k. j., index 124.**

V 1 TK/IS v roku 2005 v rámci dopĺňovania pribudlo priemerne 262 k. j., kým v roku 2004 291 k. j. Celkový ročný prírastok i priemerný ročný prírastok klesli o 10 %.

Ročný prírastok k. j. – podľa rezortov

Priemer na 1 TK/IS

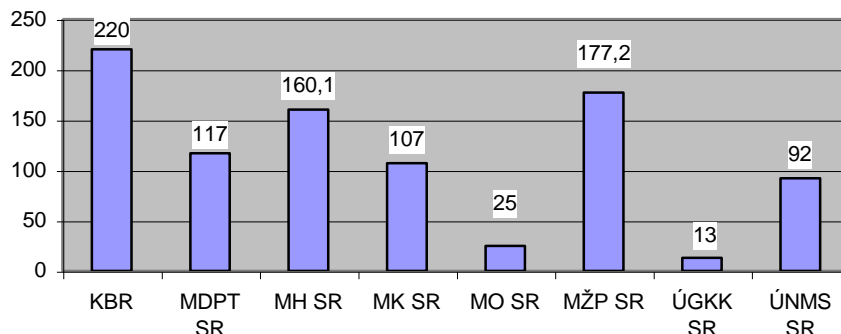
Celkový prírastok bol získaný:

- *kúpou* – **5 557 k. j. (57,3 % z celkového prírastku), index 82,**
- *povinným výtlačkom* – **44 k. j. (0,45 % z celkového prírastku), index 102,**
- *darom a vlastnou produkciou* – **2 276 k. j. (23,4 % z celkového prírastku), index 68,**
- *výmenou* – **570 k. j. (5,9 % z celkového prírastku), index 96,**
- *bezodplatným prevodom* – **1 224 k. j. (12,8 % z celkového prírastku), index 266.**

V percentuálnom vyjadrení podielov sa poradie od roku 2003 takmer nezmenilo. Na prvom mieste ostala kúpa, na druhom prírastok získaný darom a vlastnou produkciou, na tretie miesto sa, ale pravdepodobne výnimočne len v tomto roku, dostal bezodplatný prevod, za ním

na štvrtom mieste sa umiestnila výmena a povinný výtlačok, rovnako ako predošlé dva roky, ostal na piatom mieste.

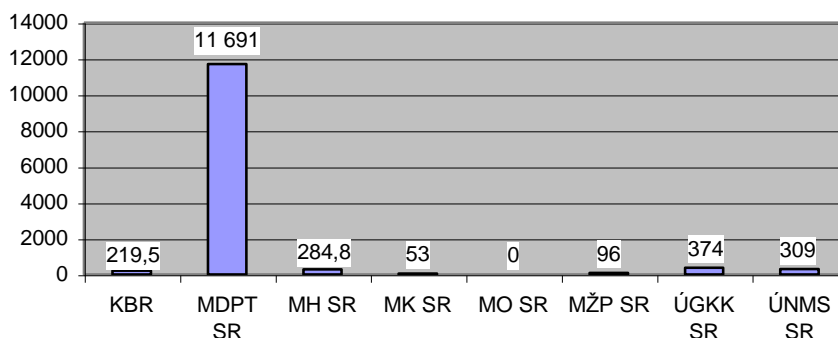
Ročný prírastok k. j. kúpou – podľa rezortov
Priemer na 1 TK/IS

ÚBYTOK KNIŽNIČNÝCH FONDOV

Z knižničných fondov fungujúcich TK/IS v roku 2005 **ubudlo 16 819 k. j.**, index **63**. Napriek tomu, že priemerný úbytok na 1 TK/IS sa oproti roku 2004 znížil priemerne o 183 k. j, celkový prírastok 9 691 k. j. predstavoval len 58 % úbytku, v roku 2004 len 46 % úbytku. Vyjadrené inak, pomer prírastku na celkovom stave knižničného fondu bol len 1,3 %, kým v predošlých dvoch rokoch ešte po 1,4 %, ale úbytku “len” 2,3 %, rovnako ako v roku 2003, kým v roku 2004 až 3 %.

Úbytok k. j. – podľa rezortov
Priemer na 1 TK/IS

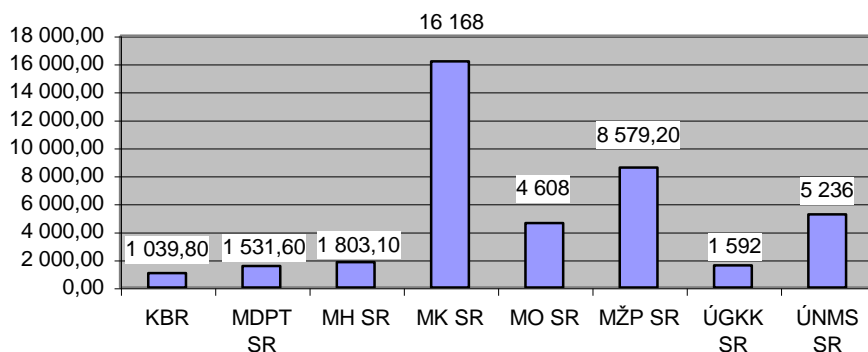

VÝPOŽIČKY (SLUŽBY) POUŽÍVATELIA

TK/IS za rok 2005 vykázali **celkom 118 436 výpožičiek**, index **110**. 1 TK/IS vypožičala priemerne 3 037 výpožičiek, kým v roku 2004 len 2 746 a v roku 2003 len 2 469.

Výpožičky spolu – podľa rezortov

Priemer na 1 TK/IS

Z toho tvorili **absenčné i prezenčné výpožičky**:

- *kníh* – **55 442 k. j.**, index **105**,
- *periodík* – **49 605 k. j.**, index **109**,
- *špeciálnych dokumentov* – **10 131 k. j.**, index **132**.

Absenčné výpožičky predstavovali, rovnako ako v roku 2004, až 89 % všetkých výpožičiek, prezenčné len 11 %.

Prostredníctvom **MVS** bolo vypožičaných spolu **511 k. j.** (z knižnice i pre knižnicu), z čoho činila:

- *pasívna MVS (iným knižniciam)* – **140 k. j.**, index **92**,
- *aktívna MVS (z iných knižníc)* – **371 k. j.**, index **287**.

Prostredníctvom **MMVS** bolo vypožičaných spolu **25 k. j.**, z čoho činila:

- *pasívna MMVS (iným knižniciam)* – **5 k. j.**, index **43**,
- *aktívna MMVS (z iných knižníc)* – **20 k. j.**, index **20**.

Kým v roku 2004 najvyužívanejšou službou bola pasívna MMVS, v rámci ktorej naše TK/IS požičiavali na požiadanie svoje informačné pramene iným knižniciam v zahraničí, v roku 2005 sa uplatnila najmä aktívna MVS – vypožičiavanie informačných prameňov pre TK/IS z iných našich knižníc.

Priemerný počet výpožičiek na 1 používateľa TK/IS stúpol z 9 výpožičiek rokov 2003, 2004 na 12,6 výpožičky roku 2005.

Index obratovosti knižničného fondu, vypovedajúci o jeho využívanosti používateľmi, daný pomerom počtu výpožičiek k počtu zväzkov k. j. v knižničnom fonde, predstavoval v roku 2005 **0,16-percentné využitie knižničného fondu**, kým v predošlých dvoch rokoch 0,13-percentné.

Rovnako ako v predošlých rokoch poskytovali TK/IS v rámci **služieb** aj spracovanie rešerší a bibliografií a bibliografické a faktografické informácie. Jedna TK/IS robila v rámci **expertných činností** aj priemyselnoprávnu a registračnú činnosť a ďalšia organizačnú a koordinačnú činnosť v normotvornej oblasti. Počet knižníc poskytujúcich tieto vysoko hodnotené služby však z roka na rok klesá. V roku 2003 ich poskytovalo 6 TK/IS, v roku 2004 4 TK/IS, v roku 2005 len spomínané dve. Naopak, počet TK/IS, ktoré vypracúvajú pre svojich používateľov rešerše, stúpa. Zatiaľ čo v roku 2004 10 TK/IS vypracovalo 4 148 rešerší, v roku 2005 12 TK/IS 4 675 rešerší, z toho 11 TK/IS spolu 4 578 automatizovaných, v roku 2004 8 TK/IS spolu 4 088 automatizovaných rešerší. Svedčí to o čoraz väčšom podiele

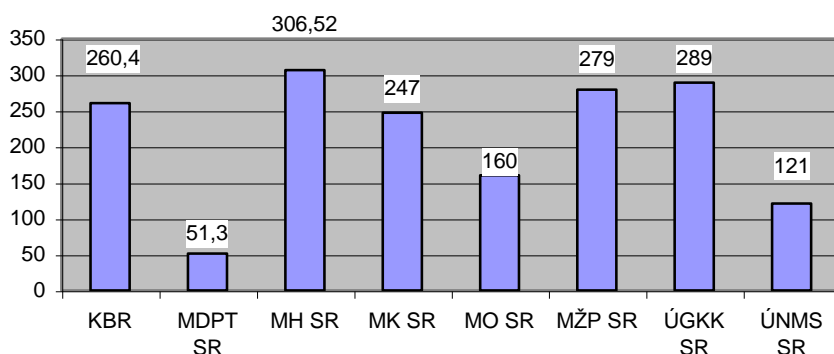
informácií získavaných z databáz a využívaní výpočtovej techniky na získavanie znalostných informácií.

Preklady vyhotovovalo v roku 2005 len 7 TK/IS – 18 %, v roku 2004 10 – 23 % z danej ročnej vzorky.

Za rok 2005 vykázalo 39 fungujúcich TK/IS **9 400 registrovaných používateľov**, index **85**, a **27 156 návštevníkov**, index **99**. V porovnaní s minulým rokom počet registrovaných používateľov, ktorý do roku 2004 medziročne stúpал, výrazne klesol – v roku 2004 index 115 – alebo TK/IS “prečistili” a zrealnili počet registrovaných používateľov. Počet návštevníkov ostal rovnaký ako v roku 2004 – zhodný index 99.

Registrovaní používatelia – podľa rezortov

Priemer na 1 TK/IS

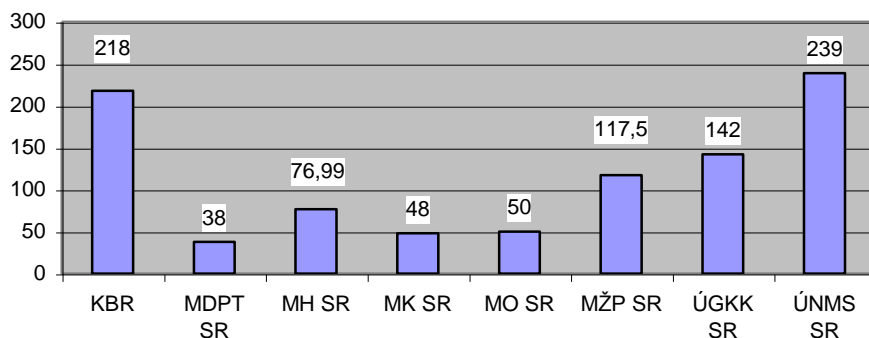
Čo sa týka **priestorového vybavenia**, celkovú plochu knižnice vykázalo **37 TK/IS – 95 %**, čo je rovnaké ako v roku 2004 (v roku 2003 až 98) **so súhrnnou výmerou 4 090,9 m²**, čo predstavuje **110,56 m² na 1 TK/IS**, index **104**, v roku 2004 priemerne len 106,38 m². **Používateľom** je z toho **k dispozícii plocha 2 003,9 m² v 32 TK/IS**, čo reprezentuje 82 % z vykazovanej vzorky, v roku 2004 86 %, v roku 2003 dokonca 94 %. **Priemerná plocha určená pre používateľov je 62,6 m²**, index **105**, v roku 2004 len 59,73 m².

Študovne a čítárne má 23 TK/IS – 59 %, v roku 2004 64 %, v roku 2003 až 69 %. Ich počet v roku 2005 bol 25 s priemerne 11,2 miestami pre používateľov, čo je o 1,2 miesta viac ako v predošlých dvoch rokoch.

Zdá sa, že priestory pre používateľov vykazuje z roka na rok menej TK/IS, je však dobré, že plocha pre nich určená sa v priemere neznižuje, ale naopak.

Celková plocha knižnice – podľa rezortov

Priemer na 1 TK/IS

INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

- počet osobných PC – **67**, index **96**, na 1 TK/IS pripadali v roku 2005 priemerne 2 PC, rovnako ako v predošliých dvoch rokoch,
  - z toho prístupných pre používateľov – **15**, index **96**,
- počet PC s pripojením na internet – **55**, index **105**,
  - z toho prístupných pre používateľov – **12**, index **102**.

Predošlý krátky prehľad naznačil, že aj keď sa počet PC v TK/IS v priemere nezvýšil, viac ich je prístupných používateľom, a to aj s pripojením na internet.

Vlastnú WWW stránku alebo aspoň informácie o sebe na nej má 21 TK/IS – 54 %, v roku 2004 ju uviedlo až 82 % TK/IS.

Automatizovaný knižnično-informačný systém (AKIS) používa 22 TK/IS (56 %), v roku 2004 – 61 %, 2003 – 67 %. Jedenást z 22 TK/IS – 50 % používa, podobne ako v predošliých rokoch, **stále najrozšírenejší systém Micro CDS/ISIS a jeho modifikácie**. Druhým najpoužívanejším systémom je **Advanced Rapid Library** od firmy Cosmotron Systems Ltd., Hodonín – 3, ktorý predbehol minulý rok druhý, no teraz **tretí najpoužívanejší systém Lotus Notes – KIS, aplikácia Knižnica** od firmy PosAm, Bratislava – 2. Jedna knižnica používa systém TSeries od Ústavu výpočetní techniky, Praha, ďalšia systém Dawinci od firmy SVOP, s. r. o., Bratislava a posledná systém Libris od firmy AcomSoft, Košice. **Vlastný AKIS** majú **3 TK/IS**.

Je zarážajúce, že každý rok sa v hlásiacich vzorkách knižníc znižuje počet tých, ktoré používajú AKIS, akoby na ne finančné prostriedky malo čoraz menej knižníc.

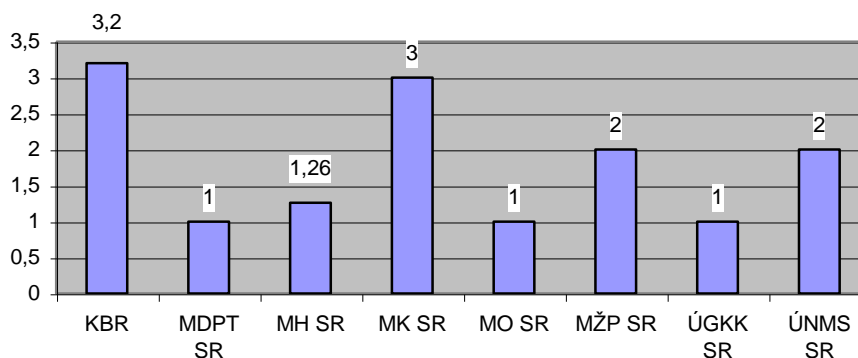
Vlastné elektronické databázy (DB) buduje 10 TK/IS (26 %) s počtom 33 databáz, v roku 2004 7 TK/IS (16 %) s počtom 20 databáz, v roku 2003 8 TK/IS (17 %) s počtom 17 databáz. O rok uvidíme, či sa zvýšenie počtu knižníc a databáz prejaví ako dlhodobější tendencia, alebo len ako ojedinelý ročný výsledok.

Medzi najvýznamnejšie vlastné e-databázy patria ADIS CELPA vo VÚPC, a. s., (Výskumnom ústave papiera a celulózy), Bratislava, PLAST vo VÚSAPL, a. s. (Výskumnom ústave spracovania a aplikácie plastických látok) v Nitre, VODA-AQUA – články vo VÚVH (Výskumnom ústave vodného hospodárstva) v Bratislave a ZVÁRANIE vo VÚZ – PI SR (Výskumnom ústave zvaračskom – Priemyselnom inštitúte SR) v Bratislave. Tieto DB využívajú aj ďalšie špeciálne TK/IS podobného zamerania na Slovensku.

- **Vstup do domácich a zahraničných databázových centier:** 5 TK/IS (13 %) má v tohtoročnej vzorke klesajúcu tendenciu – v roku 2004 - 14 %, v roku 2003 - 23 %.
- **Využívanie elektronickej pošty:** 38 TK/IS (97 %), v predošliých dvoch rokoch to bolo len po 89 %.
- **Prístup do internetu:** 38 TK/IS (97 %), v roku 2004 len 77 % a v roku 2003 dokonca len 71 %.
- **Využívanie intranetu:** 25 TK/IS (64 %), v roku 2004 - 52 %, v roku 2003 len 44 %.
- **Využívanie extranetu:** 4 TK/IS (10 %) – počet TK/IS ostáva rovnaký ako v roku 2004, ale z menšej vzorky tvorí viac percent ako v roku 2004 – 9 % a v roku 2003 len 2 %.

Počet PC pripojených na internet – podľa rezortov

Priemer na 1 TK/IS

ZAMESTNANCI

V roku 2005 v 39 fungujúcich knižniciach pracovalo **62 zamestnancov (fyzický stav)**, index **88** (v roku 2004 index 99), čo v **prepočte na plný 8-hodinový úväzok predstavovalo 54,81 zamestnancov**, index **88** (v roku 2004 index 102), z toho 3,55 mužov a 51,26 žien. Z uvedeného počtu **54 zamestnancov (fyzický stav)** vykonávalo **knihovnicke činnosti**, index **99** (v roku 2004 index 92), v prepočte **na plný 8-hodinový úväzok** ich bolo **47,73**, index **88** (v roku 2004 index 96). Z tohto počtu bolo 2,05 mužov a 45,68 žien.

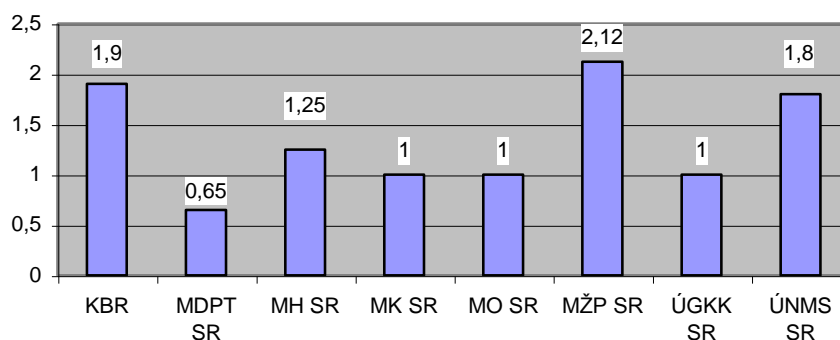
Počet zamestnancov vykonávajúcich knihovnicke činnosti s vysokoškolským vzdelaním (fyzický stav) bol **14**, index **96** (v roku 2004 index 95), v prepočte **na plný 8-hodinový úväzok** ich bolo **12**, index **97** (v roku 2004 index 96), z nich bolo 0,05 mužov a 11,95 žien.

Z medziročného porovnania indexov sa dá zistiť, že počet zamestnancov knižníc sa znižuje. Menej ich vykonáva knihovnicke činnosti a uprednostňovaní sú zamestnanci s vysokoškolským vzdelaním, ktorí v rámci svojho platového ohodnotenia musia odvádzať väčšie množstvo práce, teda aj tú, ktorú predtým vykonávali stredoškolsky vzdelané kádre.

Kým v roku 2004 pracovalo v 1 TK/IS priemerne 1,6 zamestnanca na plný 8-hodinový úväzok, v roku 2005 sa tento priemer znížil na 1,4 zamestnanca.

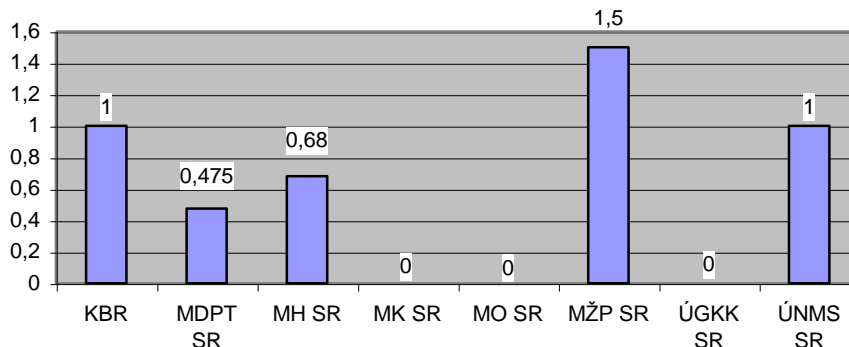
Zamestnanci knižnice (prepočítaný stav) – podľa rezortov

Priemer na 1 TK/IS

Zamestnanci knižnice s vysokoškolským vzdelaním (prepočítaný stav) – podľa rezortov

Priemer na 1 TK/IS

Z Á V E R

Aj keď za rok 2005 narástla celková odozva TK/IS, výrazne v nej narástol aj počet zrušených knižníc a počet odpísaných knižničných jednotiek v nich. Tým počet zostávajúcich TK/IS klesol takmer na tretinu z pôvodného počtu knižníc z roku 1989. Neustále klesá sumárny knižničný fond vykazujúcich fungujúcich TK/IS, ročný prírastok k. j. i počet odoberaných titulov periodík. Nižší počet registrovaných používateľov vyvažuje zvyšujúci sa počet návštevníkov TK/IS, ktorým je k dispozícii väčšia priemerná plocha a väčší počet miest v študovniach a čítárňach. Narastá priemerný počet výpožičiek a využitie – obratovosť – knižničného fondu používateľmi i využívanie knižničných fondov iných slovenských knižníc prostredníctvom MVS. To signalizuje záujem a potrebu zachovania TK/IS zo strany používateľov. Pri stagnujúcom počte PC vzrastá počet tých TK/IS, ktoré sú pripojené na internet a prístupné používateľom na samostatnú prácu. Pri znižujúcom sa počte zamestnancov TK/IS sa znižuje aj rozsah prác vyžadujúcich väčšiu časovú náročnosť – expertných činností a vstupov do domácich a zahraničných databáz. Knižnice šetria aj na vybavení automatizovaným knižničným informačným systémom a slabšia polovica poskytuje svoje služby len klasicky. Smutné je, že tie TK/IS, ktoré by mohli byť príkladom a vytyčovať ďalšie perspektívy, odmietajú s nami komunikovať s odôvodnením, že chránia svoje know-how a svoje strategické záujmy. Neustále dostávame správy, že rušenie technických knižníc je ďalej na programe dňa aj vo veľkých bohatých podnikoch – „vlajkových lodiach odvetví“, o ktorých sme pred niekoľkými rokmi predpokladali, že sa upevnia, rozšíria a budú centrálnymi garantmi v rámci odvetví po zánikoch malých TK/IS. Bohužiaľ, sme z roka na rok svedkami celkového odpisovania akýchkoľvek významných a veľkých TK/IS a odumierania celej bývalej siete TK/IS ako takej.